

Mei 2019. Vijfde jaar

Blad zonder naam

Periodiek van schaakvereniging EsPion

Op drieëntwintig mei tweeduizend veertien verschenen voor mij, mr YVONNE POTMA, notaris te Haarlem:

5 Jaar EsPion. Een lustrum voor de schaak-schaakvereniging die is geboetseerd uit een ruim 100 jarige club, een bijna 40 jarige club en een imposante groep immigranten.

De sfeer op de club ademt niet die uit van een kortgeleden opgerichte vereniging. Er is historie, niet alleen door de leeftijd van een aantal clubleden maar door een gecombineerde geschiedenis van gefuseerde clubs en nieuwe leden, waarvan er een aantal niet zonder ervaring zijn binnengekomen.

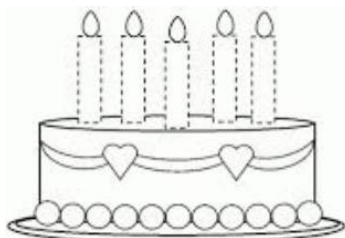
Het voelt op zich vreemd aan dat ik een groot deel van die 5 jaar zelf heb meegeemaakt.

Een fusie is meestal een overlevingsscenario voor de beide partijen. Ik kom zelf van een club die zo vaak fuseerde met een nabij gelegen vereniging, dat het vinden van een nieuwe naam orde van de dag werd. Hoewel de naam "De Kombinatie" op zich de creativiteit van naamgeving wat temperde, verdween deze naam uiteindelijk uit het Amsterdamse schaakleven.

Van de fusie tussen Es'80 en De Pion heb ik weinig meegekregen. Wel dat de locatie Torendael al werd gedeeld. Twee stromingen zouden samenkomen: de ietwat vrijgevochten Essers en de wat meer gedisciplineerde en van origine katholieke Pionnezen.

Van de verschillende stromingen binnen EsPion heb ik nooit veel gemerkt. Dat is op zich een heel goed teken dat wijst op een geslaagde nieuwe combinatie. Het kan echter ook aan mijn naïviteit liggen. EsPion is een vereniging die bestaat uit een hechte familie waar je heel veel mee kunt delen en die nieuwe leden heel snel opneemt. En dat is precies de reden waarom wij de toekomst met vertrouwen tegemoet kunnen zien. Ik feliciteer u allen met het behaalde lustrum !

Ric Wieringa

Dit jubileumnummer is bestemd voor:

Alle fans van
de jarige Job

Met dank aan de invallers.

De externe wedstrijden zitten er op. Een beetje uithuilen en opnieuw beginnen. Maar dan, wat moet een team van acht spelers tegenwoordig nog zonder invallers ? Ze zijn niet alleen broodnodig om reglementaire nullen te voorkomen, ze halen ook vaak de geldige punten binnen. Bovendien verhogen ze de sfeer, niet dan ?

Bij EsPion 1 waren twee van de vier invallers een *youngster* (ze rukken op). Tezamen met twee oude rotten vervulden ze zes invalbeurten waarin ze 4½ bordpunten bij elkaar sprokkelde. Constantijn Dekker was daarin het meest constant met 2 uit 2.

Bij EsPion 2 viel Dick van der Eijk direct al in de eerste wedstrijd in. Hij deed dat ook in de laatste wedstrijd en bracht 2 bordpunten binnen (een half punt meer dan in de twee keer dat hij inviel in het eerste.) De twee andere invallers scoorden gezamenlijk 1½ uit 2.

EsPion 3 kende de meest trouwe opkomst. Een keertje slechts moest een vaste speler ontbreken. André van Rijn nam de hooners waar. Dat deed hij netjes. Met een remise. En ook een half punt is nooit weg.

De enige andere invalbeurt van André, in EsPion 4, was minder gelukkig. Ook invalsters Jos Kraaij kwam met haar ene invalbeurt niet verder dan een nul. Maar 't was goed bedoeld. Eugen Merkul stond genoteerd als negende speler, maar hij werd al snel vaste deelnemer (2½ uit 4).

Tot ieders verdriet was er ook een uitvaller. Beste Jan Fikkens, we hopen en wensen van harte dat het goed met je gaat. Sterkte.

Maarten

Op de tweede speelavond van 2019 vulde Maarten Berg het inschrijfformulier in en werd daarmee officieel lid van EsPion. In de B-groep van de voorjaarscompetitie strijdt hij inmiddels volop mee voor de promotieplaatsen. De redactie is benieuwd naar onze nieuwe aanwinst en legde hem een aantal vragen voor:

Hoe heb je het schaken geleerd ?

Van mijn vader. Hij was een goede schaker en heeft met Philidor Leiden in de hoofdklasse gespeeld. Zij waren in 1967 op een haar na landskampioen. De titel werd gemist na een bizarre ontknoping. Philidor Leiden had in de laatste speelronde genoeg aan een gelijkspel tegen het gelijknamige Philidor uit Leeuwarden. Daartoe moest er gewonnen worden in de allerlaatste partij, die werd afgebroken. Hoewel het team de partij had geanalyseerd als “overduidelijk gewonnen”, besloot mijn vaders teamgenoot af te wijken van de met het team afgesproken lijn. Na overleg met een collega van de school waar hij les gaf, niemand minder dan schaakmeester en –auteur Hans Bouwmeester (!). De titel ging alsnog naar Friesland. Joop Piket, de vader van grootmeester Jeroen Piket, zat overigens ook in het team van mijn vader. Als jongetje van een jaar of tien heb ik nog wel eens een paar partijtjes tegen Jeroen gespeeld, die toen denk ik zeventien was. Hij heeft het later tot de top-10 van de wereld geschopt.

Hoe ben je bij EsPion terecht gekomen ?

Een tennisvriend van mij is een goede schaker en met hem praatte ik er wel eens over. Toen ben ik wat gaan lezen over de geschiedenis en de wereldkampioenen van de 19e en 20e eeuw. Op een gegeven moment had ik zin om zelf weer te spelen. Ik heb nog een avond gekeken bij Caïssa maar EsPion is bij mij om de hoek. Ik had hiervoor alleen als kind gespeeld, tot mijn twaalfde of zo, en nog een half jaartje toen ik begin 20 was. Nu ben ik er voor het eerst wat serieuzer mee bezig. In mijn jeugd was er nog geen internet, had ik geen boeken op mijn niveau en had je nog geen ‘engines’ om partijen te analyseren. Dus eigenlijk deed ik altijd maar wat. Mijn vader was wel een goede schaker maar niet zo’n goede uitlegger, aan kinderen in ieder geval.

Liever twee remises of een winst en een verliespartij ?

Leuke vraag, want ik denk dat het antwoord echt iets zegt over wat voor soort mens je bent. Ik hou van winnen, maar ik heb vooral een hekel aan verliezen. Dus liever twee remises. Alleen heb ik in een boek gelezen dat een schaker die nog de ambitie heeft om beter te worden, nooit remise mag aanbieden of accepteren. Dus in de praktijk zal ik altijd doorspelen met alle risico’s van dien, tenzij de stelling echt potdicht zit.

Hoe zag een gemiddelde donderdagavond er hiervoor bij je uit ?

Wisselt. Soms met iemand eten. Ik heb veel vrijheid in de invulling van mijn werk, waardoor ik soms ook ’s avonds iets nakijk of voorbereid. Maar in beginsel ben ik best lui en vind ik het vaak lekker om een zo leeg mogelijke agenda te hebben. Ik geniet er erg van om de tijd aan mezelf te hebben en goede films of series te kijken.

Wat doe je in het dagelijks leven ?

Ik ben docent economie aan de Universiteit Leiden. Mijn eerste baan was als docent psychologie, toen nog aan de Universiteit van Amsterdam.

Hoe woon je en met wie ?

Ik heb drie keer samengewoond, maar sinds een jaar of drie ben ik een typische vrijgezel. Hoewel ik enkele hele leuke vriendinnen heb gehad die me best de nodige vrijheid gunden, is de ‘man cave’ toch ook wel heel aantrekkelijk. Een groot voordeel van alleen wonen is dat je je huishoudelijke taken tot het absolute minimum kunt beperken.

Heb je andere passies naast het schaken ?

Mijn grootste passie is tennis. Net als met schaken ben ik er niet heel erg goed in maar benader ik het heel serieus en wil per se vooruitgang boeken. Zo lang dat het geval is, is geen inspanning me te gortig, maar als het niveau stagneert of zelfs terugvalt, kan mijn motivatie een flinke knauw krijgen en zou ik zelfs kunnen stoppen. Wat dat betreft ben ik wel een alles-of-nietspersoon. Verder ben ik fanatiek Ajacied. Ik heb ruim twintig jaar een seizoenkaart gehad en vroeger ging ik ook wel eens naar uitwedstrijden, onder meer de twee Champions League finales in Wenen en Rome. Daarnaast ben ik geïnteresseerd in politiek, debating en (toegepaste) psychologie, in het bijzonder op het gebied van zelfvertrouwen, relaties, dating, matching en aantrekkingskracht. En ik heb een dochtertje van acht, met wie ik veel tijd doorbreng en erg close ben!

Favoriete film of boek ?

Mulholland Drive, die heb ik zeker vijftien keer gezien. Een ongekend meesterwerk. ‘Meesterwerken’ lopen vaak het gevaar wat saai te zijn, maar deze is ook nog extreem spannend.

Als je niet zou hoeven te slapen, wat zou je met die extra tijd doen ?

Dezelfde dingen die ik op dit moment ook al doe, alleen dan nog vaker/langer.

Wat vind je de mooiste plek in Nederland ?

Ik vind Nederland niet zo mooi. Wat dat betreft geef ik de voorkeur aan de Oostenrijkse bergen, vooral in de zomer.

De Wedstrijden

EsPion 1 – klasse 1B

Donderdag 2 mei. Met een laatste krachtsinspanning bereikt het team, ondanks een minimum aan bordpunten, de derde plaats. Tegen de hekkensluiter wordt het in eigen huis 4 - 4.

Tegen Oosten-Toren 2

Vincent van den Eijnde	0
Eric Junge	½
Rudolf van Velden	½
Henk Enserink	0
Ramon Kok	1
Roland Wastiaux	1
Pieter Pelleboer	1
Ric Wieringa	0

EsPion 2 – klasse 2A

Donderdag 9 mei. De derde plaats is binnen. Want de koploper kwam op bezoek en die stond na afloop als kersverse kampioen juichend in 'de huiskamer'. Wij feliciteren hen, ondanks de 3½ - 4½.

Tegen ENPS 3

Dick van der Eijk	1
Mart Ran	0
Peter Urbanus	½
Willem Alpherts	0
Johan Metz	0
Marcel Kusse	0
Harrie Boom	1
Frans Kerkhoff	1

EsPion 3 – klasse 3A

Vrijdag 26 april. Uit. Lest best. Het wordt een eclatante overwinning. Het derde pakt de tweede plaats. Mooi gedaan. 2½ - 5½.

Tegen ENPS 6

Constantijn Dekker	1
Frank Steensma	1
Tim van Daalen	1
Harold van der Laan	1
Bram van der Vegt	1
Ton van den Eyden	0
Raymond Altman	½
Peter Stolp	0

EsPion 4 – klasse 3B

Donderdag 16 mei. In eigen huis worden de bezoekers getraakteerd op een prettige avond die niet geheel de bedoeling was. 3 - 5.

Tegen Oosten-Toren 3

Mick Vaassen	0
Robert Schalekamp	0
Eugen Merkul	1
Tom Kooij	0
Jaap de Kreek	0
Jos Hillebrand	1
Jos Kraaij	0
Meindert Hofman	1

Het vierde bereikt net niet de laatste plaats.

Harrie Boom (1612) leek lang de draken-doder van 2019 te worden nadat hij 335 ratingpunten overbrugde. Maar in de laatste wedstrijd van het seizoen versloeg Eugen Merkul (1342) de 342 punten sterkere Peter van de Merwe (1684). Gefeliciteerd Eugen, de Kooijkubus komt je toe.

De *youngsters* doen het goed, dit jaar. Ook voor de Struijlaart Trofee. Met een half punt meer dan runner-up Constantijn Dekker wint Johan Metz de trofee met 5½ punt uit zeven wedstrijden voor EsPion 2.

- o - 0 - o -

Wie, wat en waar

EsPion

Sinds 23 mei 2014. www.espion.amsterdam

Voorzitter:

Ric Wieringa, 0622 – 45 06 20
voorzitter@espion.amsterdam

Secretaris:

Harrie Boom, 020 – 664 91 39
secretaris@espion.amsterdam

Penningmeester:

Henk Enserink, 030 - 666 40 24
penningmeester@espion.amsterdam
NL43 INGB 0006 5284 13

Bestuurslid externe betrekkingen:

Roland Wastiaux, 020 – 692 43 66
externebetrekkingen@espion.amsterdam

Wedstrijdleider extern:

Henk Enserink, 030 - 666 40 24
extern@espion.amsterdam

Wedstrijdleider intern:

Harrie Boom, 0640 – 47 42 83
Afmelden tot uiterlijk 18:00 uur
intern@espion.amsterdam

Website

Mick Vaassen, 0629 – 56 63 81
webmaster@espion.amsterdam

Redactie

Materiaal (liefst als Word-bestand)
redactie@espion.amsterdam

Twee heertjes, samen 150 jaar, blij met hun 75ste

Wil je een kokosmakroon ? We zaten aan de koffie en bij de voorbereiding van het 75ste clubblad dat we samen maakten. Het begon ooit in een vorig clubhuis aan de bar. De toenmalige redactie had zich zojuist in bittere onmin opgeheven. “Wat denk je,” had Tom gevraagd, “zullen wij ?”

Tom: We hebben toen een keer of wat bij elkaar gezeten. Het hele bestaande stramien overboord gegooid. Een nieuwe layout gemaakt. Gezocht naar een typografie die weinig ruimte in beslag neemt en toch goed leesbaar blijft. En we lieten het RK vallen.

Vanaf de oprichting was het een RK schaakvereniging geweest. Zo stond het ook op het clubblad. Hele discussies waren daar al aan verspild, heibel aan de bar, ook op de ALV. Bij het zoveelste RK-agendapunt staat een van de leden op en zegt met zware stem: “Voor we hierover gaan discussiëren wil ik alvast mijn stemverklaring geven. Als communist zeg ik: als 't RK eraf gaat, dat ik er ook af gaat.”

Het onderwerp was meteen afgehandeld, RK bleef. Totdat wij begonnen. November 2007. De eerste keer. Veertien pagina's A4, tekst over drie kolommen in Garamond corps 10. De pagina's werden vlot gevuld. In die tijd maakten de teamleiders van elke externe wedstrijd een verslag. Er waren ook nog een paar schrijflustige leden. We hoefden niet echt om kopij te zeuren. En af en toe maakten jij en ik een cursiefje.

Jaap: 't Was keurige cursieve vludballing, balvludding, vladbulling en bladvulling. We hoefden zelf niet sporenbuitig veel te schrijven, wel de volgorde van de stukken bepalen. Af en toe de taal een klein beetje aanpassen. En als er nog witruimte over was ergens een diagram vandaan toveren.

Tom: De eerste keren zaten we samen voor het scherm te kijken hoe het spul het best in elkaar was te zetten. Veel praten, veel proberen, borreltje erbij. Ik vond het zus, jij vond het zo. Dat is het leuke van dit werk, dat je er voluit tegenin kan gaan, dat we allebei toch wel haantjes zijn zonder daar last van te hebben. Althans ik niet.

Jaap: Precies, ik vind het prettig om over een formulering te samenschaven. Gewoon te kijken wat het mooist is. Hoe zeg je iets mooier ? Of liever, hoe zeg je het beter ? Nou ja, zoiets dus...

Tom: Jij was de aanjager, vormgever. Ik min of meer de corrector, aanpakken van taal- en typfouten, grammaticale koeien slachten, verwijderen van witte schimmels en zwarte kraaien. En waar nodig inkorten. Jij maakte het op. En dan ging je ermee naar de copyrette.

Jaap: Ja, maar eerst deed jij de eindcontrole. Zo doen we het nog steeds. Alleen doen we het nu digitaal. Uiterlijk zondagmiddag de drukproef, zondagavond bel je

de laatste correcties door, maandagmorgen naar de mannen van de Grandprix Copyrette. Daar mogen we zuinig op zijn. Die mannen hebben ons twaalf jaar geleden een hele plezierige offerte gegeven. Die geldt nog steeds voor clubblad, notatieboekjes, posters, noem maar op.

Tom: Hoe oogt de pagina, dat is voor jou heel belangrijk, toch. Mijn lol is het om op de clubavond na het uitdelen iedereen te zien lezen. Nou ja, bijna iedereen. Dat is de functie, dat iemand tegen een ander kan zeggen “Hé, ik lees dat je het goed deed in dit of dat toernooi”, of zo.” Dat iemand dat zegt.

Jaap: Goed, even terug naar de naakte feiten. Na twintig nummers waren we drie jaar verder. We zochten een Dritte im Bunde, Ruud Jagerman had al een paar keer meegeschreven. We vroegen hem, hij wilde het louter in z'n eentje doen. Dat heeft hij nog best een paar nummers vol gehouden.

Toen hij een keer ziek was, hebben we nog een tussenummer gemaakt, de Torendaeler Algemene. En op een bepaald moment kondigde Ruud aan dat hij er helemaal mee stopte. Toen haalde jij diezelfde truc weer uit. “Zullen we ?” In maart 2013 begonnen we opnieuw. Alles op A4, De Pionier, nietje in de rug, het was de tijd van fusie ja of nee, en hoe. Dus er werd veel geschreven. Anderhalf jaar later waren we dertien nummers en een nieuwe vereniging verder.

Tom: Nieuwe club, nieuw blaadje, nieuwe naam. We hebben het bestuur een lijst met welgeteld 66 verschillende namen gepresenteerd, inclusief voorstellen van leden. Het bestuur kon geen besluit nemen, wij wel. Jij was voor Blad Zonder Naam, ik ook, hoewel ik op het laatst overhelde naar simpelweg Blad. En dat moet je nooit voor de mond nemen.

Jaap: Nu maken we eigenlijk geen blad maar een nieuwsbrief. In feite zijn het maar twee velletjes A4. Dat is omdat er duidelijk minder tekst binnen kwam en we wilden toch wat vaker uit komen.

Tom: Zeuren om tekst is niet mijn favoriete bezigheid. We hebben kopij nodig. Vroeger schreef ik meer. Maar ja, het is de bekende drukte die je overvalt als je met pensioen gaat. Nu wil ik anderen graag de kans geven. Goh wat heb ik het druk.

Ik ben blij dat we er nu weer met z'n drieën aan werken. Het enthousiasme van Johan werkt stimulerend. Dat zie je af aan de laatste nummers.

Jaap: Niet alle uitgaven waren aange naam, er zaten in de loop van de tijd nogal wat In Memoriam's tussen. Jij schreef het merendeel. Was dat moeilijk ?

Tom: Dat schrijven ging me gemakkelijk af. De meesten kende ik goed. Ik kende ze van de tien jaar dat ik voorzitter was en van de bar, dan is het niet zo moeilijk om een portret te schilderen van wat iemand bezig houdt. Je gaat dan uit van jouw beeld van iemand, niet de mens als schaker maar als persoon.

Jaap: Wat willen we nou als redactie. Jij wil diagrammen. Ik wil het liefst verhaaltjes, bij voorkeur verhaaltjes waarom gegniffeld kan worden.

Tom: Ik wil sfeervolle wedstrijdverslagen. Maar ook leden die wat schrijven over bijvoorbeeld Willem J. Teijsterbandt. Die schijnt ook geschaakt te hebben. Als er al een schaker met milde zelfspot bestaat, zou het leuk zijn als hij voor het Blad Zonder Naam schrijft.

De functie van het blad is voor mij dat mensen het met elkaar over de vereniging hebben. Het zou mooi zijn als we dat bereiken.

Jaap: Lieve Lita, heb je ook nog een mooie boodschap voor ons allen?

Tom: Het is een hele kunst om het met mensen oneens te zijn en toch goed samen te werken.

Redactie

- o - 0 - o -

Om des Keizers baard

In 1968 was het boekenweekgeschenk een boekje van Max Dendermonde: *Kom eens om een keizer*. 50 Jaar later dacht ik: ik kan er misschien een schepje bovenop doen. Om twee keizers komen. Afgelopen donderdag was namelijk Oosten-Toren 3 te gast bij EsPion 4. Eigenlijk ging het nergens meer om. Voor mij wel! Want voor de tweede maal deze externe competitie zag ik een Keizerlijke tegenstrever tegenover me zitten. De eerste (Bé Keizer in ronde 3) had 206 Elo-Punten meer dan ik, maar hij ging eraan. Deze keer was het Bert Kaizer, 275 puntjes meer. In de weinig vorstelijke omgeving van onze tijdelijke externe locatie had ik het moeilijk met deze heerser, te weinig initiatief genomen, te onderdanig gespeeld. Mijn damevleugel stond ernstig onder druk.

Met, voor mijn doen, uitermate secuur spel wist ik op die vleugel tot tegendruk te komen. Op zet 25 leverde dat mij een kwaliteit voor een pion. Bovendien spiedde mijn gehele legioen agressief naar zwarts koningsvleugel. Tussen de zetten 40 en 45 wist ik op geniepige wijze met vorkjes 3 pionnen te winnen. Een kwaliteit en twee pionnen voor. Glad gewonnen!

Echter, op onnavolgbare wijze wist ik de volgende 7 zetten zo ongelooflijk stom te behandelen, dat ik kansloos verloor. Het team daarmee ook. Zo zie je maar weer. De ene keizer is de andere niet. Mijn favoriet blijft Ruut.

Tom

- o - 0 - o -

Stilzwijgend de das omdoen

Dat er deze avond om des keizers baard werd gespeeld betekende niet dat de wedstrijdleader achterover kon leunen. Jos Hillebrand zette zijn tegenstander schaak maar vertelde hem dat niet. Die had het niet

door en speelde een toren zonder daarmee het schaak op te heffen. Wat nu? Dat Jos geen schaak riep is geheel conform de regels. Hoewel het gebruikelijk is tijdens een informeel potje, is er geen enkele regel die spelers verplicht de tegenstander te wijzen op een schaakje. Sterker nog, het kan zelfs worden uitgelegd als hinderen. Formeel is tijdens de partij geen enkele conversatie toegestaan, behalve om remise aan te bieden. Al zal natuurlijk niemand moeilijk doen over het aanbieden van een drankje.

De tegenstander van Jos deed dus een torenzet en was nu verplicht met dat stuk te spelen, mits hij daarmee het schaak kon opheffen. Hij had die pech, verloor zo de toren en gaf meteen op. Eigenlijk had de wedstrijdleader Jos ook nog 2 minuten extra bedenktijd moeten geven maar gezien deze specifieke situatie waarin opgave voor de hand lag, is dat achterwege gelaten.

o - 0 - o -

Fluitje van een cent

Dit seizoen had Frank nog geen enkele externe wedstrijd gewonnen. "Ja, maar nu wel hoor, ik ga winnen", dacht hij. En hij zei het hardop.

Na zijn d4 bracht hij links en rechts een fianchetto en rukte rustig op. Hij, Frank van der Fluit, zou zich vandaag niet in de luren laten leggen. Elke zet werd gewikt, gewogen en pas na lange tijd goed bevonden. Jammer alleen dat zwart niet direct zo meewerkte.

Tot diep in het middenspel was het nog volop duwen en trekken, daarna kwam hij zelfs een klein beetje klem, een beetje meer klem, gewoon klem. Ik was daar wel blij mee, had de remise eigenlijk al binnen en de winst binnen handbereik.

Ik hoefde alleen nog maar een paard te slaan, zag en deed terloops nog even een plagend tussenzetje en ja hoor. Plaag nooit een ambtenaar. Stap voor stap en met zeer ambtelijke precisie bewees Frank dat precies zoals het hoort het gelijk aan zijn kant lag. Uiteindelijk zag ik het allemaal gebeuren vanaf boven, daar waar ik zat, hoog op de bietenbrug.

Daarna, aan de ronde tafel in de hoek van de grote speelzaal, daar waar de drank staat, werd het best even gezellig. Frank vertelde over zijn werk als systeembeheerder bij de gemeente. Inderdaad, ambtenaar. Maar een aardige. Ik hoop voor hem dat het huisje-in-het-buitenland-met-'n-aangenaam-zonnig-klimaat niet al te lang op zich hoeft te laten wachten.

Zijn vereniging heeft een lange, dubbele clubnaam. Oosten-Toren. Voor het gemak wordt dat afgekort. Dat gaat er nogal drastisch aan toe. Het wordt OT. Frank speelde dan ook voor OT 3. Wij moeten dat voorbeeld liever maar niet volgen. Het zou maar EP worden. Met mijn spel in gedachten verwordt dat dan al gauw tot Malle Eppie.

Jaap

Zonder wrijving geen glans

Onze nieuwbakken voorzitter Ric vroeg mij onlangs 'Eric, is het een ideeetje dat jij een sfeerstukje schrijft omtrent de toenmalige fusie?' Nou, dat wilde ik wel want ik weet nog goed hoe de sfeer toen was. Behoorlijk klote namelijk. Maar dat is natuurlijk niet wat Ric bedoelde. Als hij had geweten hoe de fusie in de steel zat, dan had hij dit 'ideetje' vermoedelijk niet eens aan mij voorgelegd. Enfin, de geest is uit de fles en ik ga dus vol op het orgel zonder overigens toon- en stijlvast te zijn c.q. oog te hebben voor het waarheidsgehalte van een en ander. Het gaat immers om mijn beleving en die is per definitie onbetrouwbaar.

Het zal zo'n 5½ jaar geleden zijn geweest dat de fusiebesprekingen tussen Es80 en De Pion van start gingen. Daarvoor hadden de leden van genoemde verenigingen geruime tijd opgewonden om elkaar heen gedraaid. De Pion gedroeg zich daarbij als de koning die dat sletterige dametje wel even zou verschalken. Als bijna 100 jarige heb je als vanzelf het recht om enigszins te domineren. De voorzitter van Es'80 was zich nergens van bewust. Hij was destijds een beetje toevallig tot 'koning' gekroond omdat hij een nieuwe toren had gevonden toen de huur van de oude toren onbetaalbaar werd.

Het nieuwe Torendael stonk dan wel naar een stel afgedankte paarden maar dat was altijd nog beter dan dat we de club vanwege het ontbreken van geschikt onderkomen moesten liquideren. Bovendien ging de club er qua ambiance goed op vooruit. Immers, wie wil er niet schaken tussen 17^e eeuwse meesters? Hoewel zo'n titel never nooit voor wie dan ook van de club is weggelegd, putte enige ambitieuze maar kansloze leden inspiratie uit deze rijke omgeving.

Na enige tijd kreeg de koning van de Pion lucht van de mogelijkheden van de ruime en prestigieuze behuizing van Es'80 en nam zijn horigen mee voor een kennismaking. Bij een vervolgsbezoek liet hij zijn weerspannige dame achter in de Woeste duinen om vervolgens nooit meer uit Torendael weg te gaan. Een periode van vreedzame co-existentie brak aan.

Na verloop van tijd begon de licht verheven en bijna 100 jarige Pion te wennen aan het platte en vrijgevochten Es'80. De tijd was gekomen om een huwelijk te sluiten. Raadsheeren van beide kampen begonnen aan de voorbereiding van de fusie. Een raadsheer van Es'80 was diagonaal het speelveld overgestoken en kwam als een 'dolle' toren terug om te vertellen dat het allemaal anders moest. Zonder in details te treden bleek deze mare de opmaat tot een fusie zonder koninklijke onderscheiding. Een raadsheer van de Pion deed ook nog een duit in het zakje wat de sfeer er niet beter op maakte. Kortom het werd een buitengewoon zakelijke huwelijksluiting waarbij één getuige bijna verstek moest laten gaan omdat hij aanvankelijk niet als

zodanig geregistreerd was. Uiteindelijk kwam het toch nog goed bij de notaris.

Na vijf jaar is gebleken dat een rommelig gearrangeerd huwelijk toch duurzaam en liefdevol geconsumeerd kan worden. De heerszuchtige koning van Es'80 heeft door zijn troonafstand een steentje bijgedragen aan dat proces. Daarmee kwam namelijk de weg vrij voor bruggenbouwer en voormalig koning van de Pion. Deze is inmiddels ook afgetreden en heeft de scepter overgedragen aan degene die nu de taak heeft om dit prachtige huwelijk te consolideren.

Ric, jouw onderdanen vertrouwen je dat graag toe.

Met hartelijke groet, Eric Junge

- o - 0 - o -

De andere notaris

In het jaar Onzes Heeren 1691 begint Johannes Nolet aan een inmiddels eenwven durende familietaak. Hij sticht zijn jeneverstokerij. Met de G van genever. Hoewel de familie in de honderden jaren daarna meerdere burgervaders voortbracht, lag en ligt de nadruk op drank. Dit in Schiedam, de stad waarin wegens graangebrek de jonge borrel is bedacht, uitgevoerd en groot geworden.

Schiedam kent een Nolethuis, het ziekenhuis was de Noletstichting, de Noletmolen is met zijn 42,5 meter de hoogste molen ter wereld (Vanwege de jenever kende Schiedam vele bovenkruiers die, om de nodige wind te kunnen vangen, op de veste rond het stadje waren gebouwd. Vele zijn afgebrand, enkele zijn zo ver gerestaureerd dat ze op zon- en feestdagen de wieken kunnen laten wentelen. Naast deze klassieke schoonheden is de Noletmolen uit 2005 een monstrum van hoogmoed).

*Onder latere generaties was de glorie van de Noletneut in de versukkeling geraakt. Oude ketels stonden er verloren bij. Totdat. Totdat de tiende generatie bedacht dat een oude ketel ook een oude borrel kon maken. Volgens familierecept. En hij bedacht er een passende naam voor. **NOTARIS**, de 'echte moutwijn' die het garantiezegel draagt van de Gemeente Schiedam.*

***NOTARIS** kreeg een dijk van een introductiecampagne. In prachtige advertenties speelden de Schiedamse molens en ene juffrouw Kataadreuffe (wie anders) de hoofdrol, dit keer niet belaagd door een deurvaarde maar gered door de plaatselijke notaris (wie anders). Deze exclusieve drank werd duur betaald, zowel door de koper als door de stoker. Het merk haalde het niet. Het is nog maar zelden te koop te vinden.*

En die oude ketel dan? Met zoveel generaties ervaring in zijn achterzak wist de leidinggevende Nolet ook hierop een antwoord. Dat werd Ketel 1. Ik kan het weten want ik keek er naar. Proost.

De dans des doods

Nog in de vorige eeuw was het *Lectuur-Repertorium* van de Vlaamse priester Joris Baers een in katholieke kringen gevreesd boek. De volledige titel was *Lectuur-Repertorium. Auteurslijst Bevattende 10.000 Bibliografische Schrijversnota's En 720 Portretten Van Auteurs Beboorende Tot De Nederlandsche En De Wereldliteratuur, Met Waard- en Vak-aanduiding Van 17.000 Litteraire En Vulgariseerende Werken*.

In dit werk geeft Baers aan welke boeken zonder problemen door gelovigen gelezen mochten worden en welke boeken voorbehouden waren aan 'gevormde lezers met meer dan gewone geestesontwikkeling'. Voor sommige boeken was zelfs dat niet voldoende: "Hij mist het meest elementaire schaamtegevoel; zijn taal slaat dikwijls over tot het obscene; hij bekladt en besmeurt dan alles wat heilig en eerbiedwaardig is, en begraaft het onder zijn schampere spot. Zijn werk is uit elk oogpunt verderfelijk."

De schrijver over wie Baers dit harde oordeel velt is François Rabelais, de Franse voormalige monnik, arts, humanist en schrijver. Rabelais (1494-1553) is de schrijver van *Gargantua en Pantagruel*, een serie boeken over de gelijknamige reuzen die allerlei waanzinnige avonturen beleven. Hele bibliotheken zijn volgeschreven over het scatologisch taalgebruik en scabreuze opvattingen, de satire, de invloed er van en over nog veel meer. Tijdens zijn leven verschenen er vier boeken over de twee reuzen en hun vrienden het zogeheten *Vijfde Boek* werd na Rabelais' dood uitgegeven. De vraag of hij er werkelijk de auteur van was, is nooit met zekerheid beantwoord.

In de hoofdstukken 24 en 25 van het *Vijfde Boek* geeft Rabelais een beschrijving van een bal dat plaatsvindt in de vorm van een toernooi.

Hoofdstuk 24.

Eerst wordt er een groot tapijt, geel en wit geblokt, op de vloer gelegd. Tweeëndertig jonge mensen betreden de zaal, zestien zijn geheel in goud gekleed, de andere zestien in het zilver. Elk team bestaat uit acht nimfen, twee boogschutters, twee kasteelwachters, twee ridders, een dame en een koning.

De spelers nemen hun plaatsen in. Rabelais beschrijft dit heel nauwkeurig en uit zijn beschrijving begrijpen we dat de boogschutters lopers zijn, dat de zilveren dame op een wit veld en de gouden dame op een geel veld staat en dat de nimfen pionnen zijn, "tussen de twee groepen nimfen bevonden zich vier rijen met onbezette velden."

Elk team heeft eigen musici (gekleed in oranje of wit) want de muziek bepaalt welk stuk moet spelen en welke zet gedaan moet worden. Dan volgt een beschrijving van de loop der stukken. Omstandig legt Rabelais uit hoe de nimfen bewegen, "zij keren nooit op hun schreden terug (wat niet erg gebruikelijk is bij andere nimfen)", en hij beschrijft de promotie tot dame. Ook merkt

hij op dat het niet de voornaamste taak van de nimfen is vijandelijke stukken te slaan "want als zij dat zouden doen, zouden zij hun dame blootstellen aan de stukken van de tegenstander, die haar dan zouden kunnen slaan."

Het doel van het spel is de koning van de tegenpartij te belegeren en in te sluiten zodat hij niet meer kan bewegen en de partij verliest. Alle stukken geslagen mogen worden behalve de koning die met een nederig "God behoede U, sire!" gewaarschuwd moet worden als hij schaak staat. Wanneer de koning zich niet aan het schaak kan onttrekken, wordt hij met een beleefd "Goedendag" begroet, wat inderdaad een stuk vriendelijker klinkt dan Mat!

Hoofdstuk 25

Er volgt een beschrijving van de strijd. De muziek bepaalt welk stuk moet bewegen en op de tonen van de muziek gaat een gouden nimf van d2 naar d4. Zilver antwoordt met 1. ...d7-d5 en dan begint het spel.

Een gouden pion slaat een zilveren pion, wordt zelf geslagen door een zilveren boogschutter, een zilveren ridder rukt op en de gouden dame gaat voor haar eigen koning staan.

"Toen trok de zilveren koning, beducht voor de woede van de gouden dame, zich terug naar rechts, naar de plek waar zijn kasteelwachter stond, een plek die hem stevig en veilig voorkwam." Dit lijkt op de beschrijving van een lange rokade. Men zou al, alleen verwachten dat de koning dan op het veld van zijn boogschutter zou komen.

De strijd gaat verder: de ridders richten grote schade aan. Terwijl de gouden ridder alles slaat wat hem voor de voeten komt opereert de zilveren ridder bedachtzamer. In plaats van links en rechts nimfen te slaan, rukt hij op tot hij de vijandelijke koning in het vizier heeft en hem kan begroeten met 'God behoede U, sire!' De gouden stukken slagen er in hun koning te redden maar moeten toezien hoe de zilveren ridder een kasteelwachter buit maakt (in schaaktaal: het paard heeft koning en toren gevorkt). Dit is het sein voor de gouden partij om er een schepje bovenop te doen en de zilveren stukken worden zo in het nauw gebracht dat zij een lokzet proberen. Een zilveren nimf wordt aan de gouden dame aangeboden. Als zij die nimf slaat, wordt zij zelf geslagen door een zilveren boogschutter.

Vooral de twee dames richten veel schade aan. Uiteindelijk worden zij geruild waarna een eindspel ontstaat met een ongelijke materiaalverhouding: een zilveren koning met drie nimfen, een boogschutter en een kasteelwachter tegen een gouden koning, drie nimfen en een ridder. Goud staat dus een volle kasteelwachter/toren achter. Toch is het niet makkelijk, goud haalt een nieuwe dame, maar de zilveren ridder verovert de gouden kasteelwachter en haalt ook een nieuwe dame. Materieel staat het nu weer gelijk en de strijd laait in alle hevigheid op.

Vervolg op een pagina binnenin

Wees zuinig op de dames

EsPion is rijk, maar helaas niet aan vrouwelijke leden. We zouden dus zuinig moeten zijn op onze dames. Toch? Toegegeven. Ook toegegeven dat dames meestal fraaier zijn dan heren, maar toch... als zwartkijker vind ik dameoffers het fraaiste dat ons spel te bieden heeft.

Twee dameoffers in één partij is natuurlijk helemaal schitterend. Zie dit fragment uit de partij Vasili Smyslov-Mikhail Tal (Spartakiade Moskou 1964). Zwart aan zet, offert dame.

24. ... De7-e2. Er volgt 25. Txe2 Txe2. Dan offert ook Smyslov op zijn beurt zijn dame. 26. Dxe2 Lxe2. Vervolgens blijkt zwart toch zoveel initiatief te kunnen ontwikkelen dat na 72 zetten 0-1 werd genoteerd.

Ik weet dat het leven hier op aarde een eeuwig leiden inhoudt, mijn ultieme droom zal dan ook wel nooit uitkomen: een partij waarin beide dames worden geofferd, waar alle pionnen promoveren tot dame en vervolgens eveneens worden geofferd. Maakt niet uit wat de uitslag is.

Drie partijen met dameoffers die bekend werden: PvdA en Jeltje van Nieuwenhoven, VVD en Rita Verdonk, Torries en Theresa May. Genieten van drama toch?

zwartkijker

- o - 0 - o -

3 3 2 5

Nee, dit is niet de pincode van de penningmeester maar de klasseringen van de externe teams. Onze eerste drie achttallen eindigden dit seizoen keurig op het podium. De competitieleider van de SGA had het vierde promotie gegund en zo mocht het in de derde klasse opboksen tegen grote ratingverschillen. Na een kleine gewenningsperiode liet het zien prima mee te komen op dat niveau.

Opvallend aan de prestaties dit jaar is een reeks die werd ingezet op 27 februari. EsPion 3 ging er toen met een 3-5 overwinning vandoor in Uithoorn. Sindsdien leken alle teams wel onverslaanbaar en werd acht

keer op rij de volle buit meegepakt. Op 2 mei was het zomaar over met de pret.

Tussen de papierbakken op de tijdelijke externe speellocatie in Torendael speelde het eerste team teleurstellend gelijk tegen de tot dan toe puntloze degradant.

Een week later ging EsPion 2 er in de mogelijke kampioenswedstrijd ongelukkig onderuit en weer een week later kon het vierde er de baard van de keizer niet winnen. Het grand café heeft zo zijn prijs.

Johan

- o - 0 - o -

De dans des doods (vervolg)

(Hier is Rabelais in de war, want eerst meldt hij dat zilver een wachter heeft en goud een ridder, nu blijkt dat opeens andersom te zijn.) Na allerlei verwikkelingen waarin goud zelfs de nieuwe dame moet opgeven om mat te voorkomen weet zilver de overwinning binnen te halen.

Daarna nemen de stukken weer hun posities in voor een tweede partij. Het verschil is dat de muziek wat sneller is dan in de eerste partij, de stukken - die op de maat van de muziek bewegen - moeten dus ook sneller spelen. Goud is belust op revanche en begint aan een Blitzkrieg: de gouden dame, ondersteund door ridder en boogschutter, richt enorme schade aan in het zilveren kamp maar wordt uiteindelijk zelf gevangen waarna zilver de tweede overwinning kan laten aantekenen.

Partij drie. De muziek gaat nóg sneller. In een mum van tijd zijn er vier zetten gespeeld. Het wordt een wirwar van stukken. Ze bewegen kris kras, rukken op, trekken terug, springen, draaien, buitelen, naar links, rechts, slaan, worden geslagen en pas als er wat stukken geruild zijn kan het publiek de partij enigszins volgen. Uiteindelijk blijkt de gouden koning heer en meester. Goud wint.

In deze beschrijving van drie schaakpartijen ziet men het dualisme van Rabelais. De toeschouwers vergapen zich aan de elegante bewegingen van de dansende schaakstukken en genieten van de muziek en het hoffelijke gedrag van de combattanten. Anderzijds worden zij ook gegrepen door het martiale karakter van de dans en voelen zij de strijd lust in zichzelf ontbranden.

Het schaakspel is een perfecte illustratie van deze dubbelzinnigheid, want hoewel het gepresenteerd wordt als een sierlijke dans voor twee partijen, is het ook een strijd die onherroepelijk eindigt met de dood van één van beide koningen.

Schaken als 'n dans op een bal. Het past bij een humanistische levensvisie. Maar ook het memento mori van de Middeleeuwen is aanwezig in deze beschrijving van schaken als een dans des doods.

Raf

- o - 0 - o -

Die niet zet die niet wint

EsPionezen aan het werk

Roland Wastiaux reisde medio april af naar Spanje voor het San Sebastian City International Chess tournament. In 8 partijen kwam hij tot 3 overwinningen en een remise, goed voor een TPR van 1753.

Dick van der Eijk speelde op Goede Vrijdag mee in het open snelschaakkampioenschap van Amstelveen. Hij kwam in de 4e finalegroep helaas niet verder dan één remise in 5 partijen. Een week later volgde zijn revanche in het oranje-snelschaaktoernooi van Amsterdam West. In de 2e finale-groep scoorde hij 6,5 uit 9, goed voor het brons in deze tienkamp.

Het afgelopen jaar deden zeven EsPionezen mee aan het Kennemer Open in Haarlem. Hoe het ze verging leest u elders in dit blad. Raf Tjong-Akiet, Meindert Hofman, Hans Looman en Martha van den Berg speelden dit jaar mee op het Kattenburger Open waar zondag 19 mei de laatste ronde werd gespeeld. De uitslagen zijn te vinden via www.svderaadsheer.nl.

Amstelveens Open Kampioenschap

Zukertort Amstelveen organiseert vanaf 7 juni op vijf opeenvolgende vrijdagavonden voor de tweede keer het Amstelveens Open Kampioenschap. De eerste avond worden er drie rapidpartijen gespeeld met een speelduur van 15 minuten + 10 seconden increment. De vier vrijdagen erna staat er steeds 1 klassieke partij op het programma van 90 minuten met 15 seconden increment. Info: www.zukertortamstelveen.nl

Oosten-Toren Open

Op Pinkstermaandag 10 juni is het clubhuis van Roeivereniging Willem III aan de Amstel het decor van het Oosten-Toren Open. Een rapidtoernooi over zeven rondes. Speelduur is 15 minuten + 5 seconden increment. Info: www.oostentoren.nl

Vierkampen Volewijkers

Op 21 en 22 juni organiseert De Volewijkers een vierkampentoernooi. De partijen worden gespeeld op vrijdagavond, zaterdagochtend en zaterdagmiddag. De speelduur bedraagt 90 minuten + 10 seconden increment. Op zaterdag 22 juni komen hier ook de liefhebbers van het wat snellere schaak aan hun trekken, want in het kader van 50 jaar SGA wordt gelijktijdig een dubbel-rondig vierkampentoernooi gespeeld met een bedenktijd van 20 minuten + 5 seconden per zet. Info: www.svdevolewijkers.nl

Kroegloperstoernooi

23 juni staat het 27e Kroegloperstoernooi op het programma. Een rapidtoernooi voor duo's waarbij elke ronde in een ander café in de Pijp wordt gespeeld. Bedenktijd is 20 minuten zonder increment. LET OP: dit toernooi is erg populair dus wees er op tijd bij. Info: <https://mariked.home.xs4all.nl>

ROC Nova College schaaktoernooi

Na een jaar van afwezigheid staat van 28-30 juni het doorgaans sterk bezette ROC Nova College schaaktoernooi weer op de kalender. Een weekendtoernooi over 6 rondes. Plaats van handeling is de naamgevende onderwijsinstelling aan de Zijlweg in Haarlem. Er zijn twee groepen: A >1850 en B < 1900. Speelduur is 90 minuten + 15 seconden per zet. Info: www.novacollegechess.nl

Amsterdam Sciencepark Chess Tournament

Van 6-14 juli wordt het Amsterdam Sciencepark Chess Tournament weer gehouden. Het is een negenrondig toernooi met één partij per dag. Er zijn vier groepen: A > 2000, B 1750 – 2050, C 1500 – 1800 en D < 1550. Voor wie dat iets te intensief is, zijn er ook vierkampen: Dag- van 8-10 juli en Weekendvierkampen van 12-14 juli. Speelduur is 90 minuten voor de eerste 40 zetten gevolgd door 30 minuten extra. Increment is 30 seconden per zet.

Info: www.amsterdamchess.com

- o - 0 - o -

Het gaat al gauw zomeren

30 Mei. Hemelvaartsdag. Voor EsPionezen is dat geen avondje vrij, we spelen gewoon de laatste ronde van de voorjaarscompetitie. Een week later schakelen we over naar het zomerritme. Tot en met 29 augustus zijn er elke donderdagavond twee partijen met een bedenktijd van 30 minuten zonder increment. Bij aanvang van de zomercompetitie krijgt iedereen al punten toegekend. Hoe hoger de rating hoe minder je er krijgt. Zo heeft iedereen een gelijke kans om Meindert op te volgen als zomerkampioen. Aan- of afmelden is deze periode niet nodig, wie er is, die speelt. Gasten zijn van harte welkom dus neem je buurman, collega of schoonmoeder gerust een avondje mee.

- o - 0 - o -

EsPion heeft 2 rapidteams

Twee teams van EsPion doen dit jaar mee in de SGA-rapidcompetitie. EsPion 1 telt de *youngsters* Constantijn, Johan en Tim. Marcel completeert het kwartet en zorgt voor de broodnodige ervaring. EsPion 2 heeft aan ervaring geen gebrek: Cor, Frans, Mart en Robert zijn gelouterde Rapid-spelers en veroverden twee jaar geleden zelfs een kampioensklók. Veel succes allemaal.

Haarlemse heerlijkheden

Bram, Harrie, Martha en Raymond Altman doen al heel wat jaren mee aan het Kennemer Open. Het toernooi in Haarlem wordt gespeeld op negen zaterdagmiddagen, verspreid over het seizoen. Per speeldag één klassieke partij. Raymond maakt mij enthousiast om mee te doen, ook Tim en Eugen schrijven zich in.

Het toernooi kent twee groepen, gescheiden door een ratinggrens van 1700, maar op het hoogste niveau zijn ook spelers vanaf 1600 welkom. In augustus 2018 schoot ik naar 1646, ik mag kiezen. Lastig, want die rating werd opgebouwd in onze B-groep. Daarin spelen weinigen met meer dan R 1500. Wat is dat getal nu werkelijk waard?

Een uitdaging ga ik niet uit de weg, maar fungeren als kanonnenvoer zie ik ook niet zitten. Raymond draait de kwestie om, hij ziet in de tweede groep juist dé uitdaging voor mij. Toernooiwinst moet het doel zijn.

Op 15 september gaat die poging van start. We spelen in denksportcentrum 't Spaerne. Een locatie met een gezellige bar waar de tijd al een jaar of 25 lijkt stil te staan. In de < 1700 groep hebben zich 70 spelers ingeschreven. Daarvan heeft er slechts één een hogere rating dan ik. Die begint met een bye dus ik zit meteen aan het eerste bord. Daar tref ik Paul Keizers met rating een van 1461. Op papier mag dat geen probleem zijn en na een vlakke opening trek ik de winst gedeceideerd naar mij toe. De kop is eraf.

Een paar weken later zit ik tegenover Rolinde den Heijer. Zij is een sterke jeugd-spelster die ook op NK's actief is. In de opening (Frans) doet ze me al gauw twee pionnen cadeau, vervolgens ruilen we wat af en na 18 zetten hebben we beiden nog twee torens en een paard.

Rolinde zet mij goed vast. Haar paard is sterk en dreigt continu vorkjes te plaatsen. We manoeuvreren allebei heel zorgvuldig maar ik merk toch dat zij het net iets beter doet. Ze wint een pion terug en creëert even later zelfs een vrijpion.

Haar sterke spel in deze fase wordt niet beloond, want door een onzorgvuldigheid kan ik een smerige paardvork plaatsen en het is meteen klaar. Een gelukje.

Ronde drie. Ik blijf op bord 1 en tref nu Jan Pool. Een oudere heer die voor zijn zetten ruim de tijd neemt. Dat kan, want de speeltijd is riant: 1 uur 30 plus 30 seconden increment en na 40 zetten worden er nog 30 minuten toegevoegd. Zoveel zetten halen we vandaag niet. Jan komt in tijdnood, wat ten koste gaat van zijn nauwkeurigheid. In een eindspel met dame tegen dame hengelt ik mijn derde punt binnen.

De weerstand neemt toe. In de vierde ronde speel ik met zwart tegen Hans van de Pol, de enige speler die ook 3 uit 3 heeft. Na een rustige opening slaat hij met z'n loper in op h7 en wint daarmee een pion maar heel gezond is die niet. Na 22 zetten bereiken we de volgende stelling met zwart aan zet:

Er zijn maar een paar opties, maar ik vind ze allemaal niet heel geweldig. Na een minuut of twintig denken kom ik opnieuw uit bij Dxe4; een zet die ik eerder had afgeschoten, maar toch vind ik dat dit de minst slechte optie is. Een onbegrijpelijke keuze. Wit ruilt nu natuurlijk meteen de dames en na Pd2 wint hij nog een pion.

Ik ploeter nog wat door maar de nul is onvermijdelijk. Een domme en onnodige nederlaag, deze stelling was nog best remise te houden geweest. Nu ben ik in ronde vijf teruggeworpen op bord 3. Hier ontmoet ik Ad Gorissen. Al snel gunt hij mij het initiatief. Ik mis nog wel wat kansjes maar als Ad me een volle toren cadeau doet, is het echt gespeeld.

In het nieuwe jaar gaat de jacht op toernooiwinst verder. Bas van Delft heeft wit. Zijn stelling loopt vlot een dubbelpion op. Even later zie ik aanvalskansen. In de veronderstelling dat dit minstens een kwaliteit oplevert, los ik zijn dubbelpion op. Hoewel Bas weinig tijd heeft, verdedigt hij secuur en ik vind in deze fase niet de beste zetten.

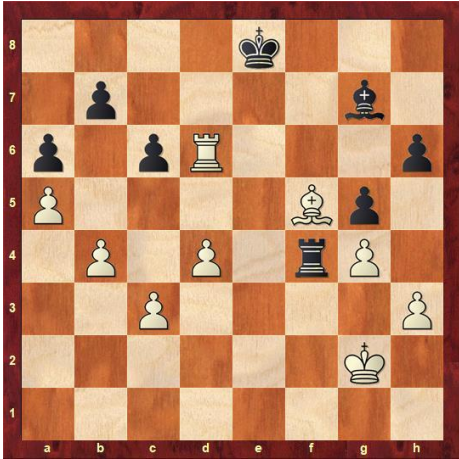
Er worden een hoop stukken geruild zonder dat het me iets oplevert. Als Bas even later ook nog dameruil aanbiedt, knapt er iets. Als ik daar op in ga, blijft er een stelling met ongelijke lopers over die waarschijnlijk op remise uitdraait.

Uit frustratie en eigenwijsheid laat ik de dames op het bord. Daarmee vererger ik de zaak alleen maar. Zijn dame heeft vrij spel, kan mijn koning over het bord jagen en een hoop pionnen opruimen. In plaats daarvan gaat Bas op zoek naar een matcombinatie die er niet is. Even later weet ik alsnog een dameruil af te dwingen.

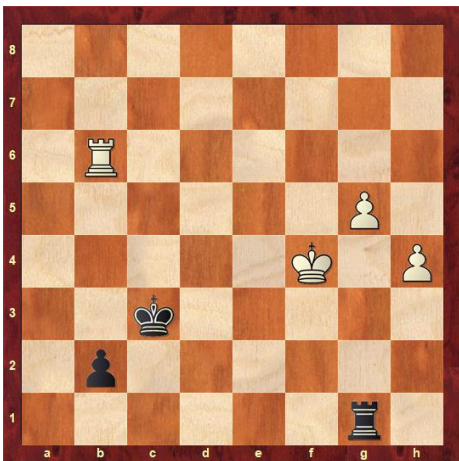
Met minder pionnen en ongelijke lopers sleep ik er met veel moeite nog een remise uit. Een marathonpartij waar we beiden een dubbel gevoel aan overhouden.

Nog drie rondes te gaan. Nu breekt de fase aan waarin winst noodzakelijk is. Op bord 3 heeft Richard Fritschy zwart. Na mijn 1. d4 volgen h6 en g5. Dat komt niet als een verrassing, een paar rondes eerder verloor Tim na dezelfde openingszetten van de beste man.

Ik raak verzeild in een complexe partij waarbij alle 32 strijders lang op het bord blijven. Het vergt veel denkwerk en ik kom zelfs in tijdnood, een fenomeen waar ik nauwelijks bekend mee ben. Opgelucht haal ik zet 40 met een prima stelling:

Ik heb een pionnetje meer en zijn toren staat vast. Blijkbaar reken ik het punt al want mijn scherpte is weg en ik speel het uitermate beroerd uit. De lopers gaan van het bord, zijn toren wordt weer actief en ik ben al mijn voordeel kwijt. Ik twijfel over remise aanbieden of afdwingen maar besluit toch dapper door te gaan. Op de bovenste borden zijn de punten inmiddels gedeeld dus dit is het moment om toe te slaan. Die moed wordt beloond al is de manier waarop uiterst gelukkig:

Zwart kan hier promoveren en dan moet ik mijn toren geven waarna de remise volgens Stockfish onvermijdelijk is. Zwart speelt Kd4. Ik tuur 20 seconden naar het bord maar de betekenis van deze zet dringt pas tot me door als ik mijn tegenstander aankijk. Een onbegrijpelijke blunder. Richard steekt prompt zijn hand uit. Een cruciale zege.

In de voorlaatste ronde ben ik terug waar het allemaal begon: bord 1. De ontknopning nadert en er zijn nog twee koplopers met 5,5 uit 7: Richard Breurkes, mijn tegenstander in deze ronde, en Hans van de Pol waar ik eerder van verloor. Hans speelt tegen Tim die na een matige start een sterke reeks heeft neergezet en nu op slechts een half punt voert.

Vandaag telt alleen de winst. Ik laat dus niets aan het toeval over. Via zijn ratingpagina ontdek ik dat mijn opponent een paar maanden terug op Tata met wit Harrie heeft verslagen. Gelukkig heeft onze secretaris een goed archief. Ondanks dat hij daar in een Siciliaan vakkundig van het bord werd gerost, was hij zo vriendelijk die partij met mij te delen. Om deze aanvallende speler minder ruimte te geven, kies ik met zwart voor het Frans. Op de zestiende zet besluit hij toch ten strijde te trekken met g2 - g4 en daar weet ik wel raad mee.

Meteen kan ik een leuke combinatie plaatsen: 16...Txc3, 17. Lxc3 d4+ 18. Kg1 dxc3. Richard speelt nu 19. gxf5 en dan is er weer iets leuks mogelijk: ...Db6+ 20. Tf2 Lh4.

Kortom, wit's stelling valt als een kaartenhuis in elkaar en het punt is binnen. Tim verschijnt even later ook lachend bij de bar, hij won en heeft mij daarmee een uitstekende dienst bewezen. Met nog één ronde te spelen kom ik alleen op kop met drie achtervolgers op een half punt, waaronder dus Tim die nu opeens een concurrent is geworden.

Ik acht de kans groot dat we in de slotronde tegen elkaar spelen en we juttten elkaar al een paar weken flink op. Die clash komt er niet. Peter Elisen wordt mijn laatste horde. Hij staat bekend om zijn opportunistische stijl en die reputatie maakt hij ook tegen mij waar.

Al vrij snel komt zijn dame naar voren en meteen blokkeer ik de route terug. Zijn sterkste stuk moet nu dekking zoeken op h8 en ik voer de druk op zijn koningsstelling flink op. Helaas laat ik daarbij een pion ongedekt staan. Peter kan vervolgens een sterke looper afruilen. Een tik, maar ik vecht mij terug.

Met het offer Pdx6 weet ik even later zijn koningsstelling alsnog open te breken. Er blijft een eindspel over waarin ik twee torens en een pion heb tegen toren en paard. Peter sputtert nog wat tegen maar de winst laat ik niet meer glippen. De toernooiwinst is binnen. De missie glansrijk geslaagd!

Tim en zijn tegenstander strijden nu alleen nog voor het zilver. Na mijn winst komen ze - in een gelijkwaardige stelling met beiden weinig tijd op de klok - vrijwel meteen remise overeen en stellen daarmee beiden een gedeelde tweede plek en een goed gevulde envelop veilig. Een fraai resultaat van Tim dat er na de eerste rondes helemaal niet meer in leek te zitten.

Er deden nog vier Espionezen mee in de <1700 groep. Bram begon voortvarend met winst en remise, daarna was 't over en volgden er vier nullen op rij. Na een overwinning op Martha won hij nog twee keer en kwam met 4½ uit 9 uit op de gewenste 50%.

Eugen speelde zes keer mee, begon moeizaam met twee nullen maar zijn laatste vier partijen leverde allemaal winst op. Raymond kwam tot 3 uit 8 en deed zichzelf daarmee wat tekort. In de tweede ronde accepteerde hij een remiseaanbod van een 9 jarig meisje omdat hij haar aandoenlijk vond. en een paar rondes later deelde hij een punt terwijl hij zijn tegenstander mat kon zetten.

Martha lukte het in haar acht partijen helaas niet om een goed resultaat te halen.

In 2017-18 haalde Harrie het brons binnen in de <1700 groep. Waarschijnlijk uit angst voor de concurrentie van zijn eigen clubgenoten week hij dit jaar uit naar het hoogste niveau en kwam hier tot een keurige 3 uit 7 met een TPR van 1674, ruim boven zijn rating.

Het Kennermer Open is een goed georganiseerd toernooi op een gezellige locatie, met een uitstekende bar. Volgende jaar zal ik er mijn titel waarschijnlijk niet verdedigen, noch mij wagen in de hoogste groep. De speeldata zijn namelijk dezelfde als van de KNSB-competitie, en Espion is druk bezig daar een team voor samen te stellen.

Dat lijkt me een mooie nieuwe uitdaging.

Lieve kinderen,

Allemaal hartelijk welkom. Jij ook, Kleine Japie. Ik wil het deze keer hebben over een bezoek dat ik in 1982 aan Jan Timman heb gebracht. In die tijd was Timman, na Anatoli Karpon, ongeveer de beste schaker ter wereld. The best of the West, werd hij genoemd. Ik werkte toen bij de omroep, die een tweekamp tussen Jan Timman en Victor Kortsjnoj organiseerde. En ik werd gewaarschuwd door Jos Timmer, de drijvende kracht achter de tweekamp. Hij zei me vooraf: "Praat niet over schaken met Jan Timman. Hij vindt dat bijna niemand met hem over schaakttheorie kan praten op zijn niveau. En zeker niet een amateurschakertje."

Niet lachen, Kleine Japie. En dus stond ik een beetje zenuwachtig in het portiek van Timmans huis, tussen de Overtoom en het Vondelpark. Maar het gesprek blijkt mee te vallen.

Bedachtzaam mompelend formuleert Timman zijn zinnen, de armen over elkaar, achteroverleunend en nadenkend. Over winnen, remises en verliezen. Ik vaag hem: Hoe grijpen verloren partijen jou aan? "Het hangt ervan af hoe je verliest. Over het algemeen is elk verlies pijnlijk. Sommige verliespartijen zijn draaglijker dan andere. Maar ook een remisepartij kan heel vervelend zijn, en soms zelfs een onverdiende winstpartij."

Werken die irritaties lang door?

"Je moet er natuurlijk de volgende dag vanaf zijn te zijn, en meestal lukt dat wel. Je moet het zo snel mogelijk proberen te verwerken."

Zit niet te geeuwen Kleine Japie. Ik vraag Timman: Heeft het verloop van een partij invloed op je zenuwen?

"Natuurlijk. Als het mis gaat grijpt dat je aan. Je hebt je emoties, die je altijd verbergt achter je gezicht, dat natuurlijk niet zo veel mag uitdrukken. Het is een belangrijke vereiste voor een topschaker om een zeer goede controle te hebben, een soort koelbloedigheid waarmee je partijen goed kunt spelen."

Is schaken een kunst?

"Hoe je het ook wilt noemen, het heeft wel van alles iets in zich. Het artistieke element, het sportieve, het wetenschappelijke element, maar het is en blijft gewoon een spel dat gespeeld wordt. Het kunstelement is niet eens zo sterk, geloof ik."

Het wiskundig element is sterker?

"Ik denk het wel, maar er zijn genoeg mensen die partijen naspelen omdat ze schaken mooi vinden. Want alles begrijpen waarover de speler in zo'n partij heeft nagedacht, is te moeilijk, be."

Misschien zelfs onmogelijk?

"Zeker voor partijen op topniveau. En zelfs voor mij is dat ondoenlijk, hoor."

Kleine Japie, wat zit je daar nou zo instemmend te knikken?

Wouter van Kooten

Joban